

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Lucrarea și înaintarea Românilor bucovineni.

De câte-ori ne vin vești despre acea, că în cutare loc, sau în cutare țeară, Românii peste tot și îndeosebi țăranii noștri, desvoaltă o lucrare rodnică spre binele lor, povățuiți de fruntași și că înaintează în toate privințele, inima ne saltă de bucurie.

De astă-dată astfel de vești îmbucurătoare ne vin dela frații noștri din Bucovina. Românii din Bucovina s'au pus pe lucru serios. Fruntașii și poporul lucră în cea mai bună înțelegere. Comitetul național al lor organizează (pune în rînduială) partidul național, ear' deputații țin întruniri cu poporul.

Sînt mult înveselitoare aceste mișcări și sînt vrednice de luat aminte. Din ele putem învăța și noi, fruntași și popor și de pildă ne pot sluji. De aceea dăm loc unei dări de seamă asupra întrunirilor, ce vrednicul deputat al Românilor bucovineni, *Dr. George Popovici*, le ține cu țăranii, cu alegătorii sei, în deosebitele ținuturi, cari l-au ales de deputat în parlamentul din Viena.

Este știut, că Românii bucovineni au 5 deputați aleși pentru parlamentul din Viena. Acestia au întemeiat un club (insoțire), *clubul român*, ca împreună să poată lucra pentru câștigarea drepturilor poporului român din Bucovina. Ostenelile lor și până acum au fost încununate de isbîndă.

Dintre acești cinci, dl *Dr. George Popovici* este deputatul ales de țăranii. El ține acum întruniri cu țăranii, ca să dea seamă despre lucrările și isbînzile deputaților români, să asculte plîngerile oamenilor și să le dea povețe și să-i îndemne și încurajeze la luptă pentru cauzele românești.

Până acum dl *Popovici* a ținut astfel de întruniri în *Câmpulung*, *Dorna* și *Rădăuți* și poate că va ține și în ținutul *Siretului* și al *Storjinețului*. Peste tot locul se adună mii de țăranii români și dl *Popovici* e primit cu mare dragoste și iubire. După-ce spune celor adunați lucrările deputaților români și le arată cum și ce se va lucra în viitor, ascultă pe singuraticii țăranii și primește deputațiuni, informându-se despre păsurile, nevoile și starea poporului dela țeară.

Adunarea din Câmpulung.

Dăm aci un mic raport despre întrunirea din Câmpulung, după-cum o descrie foaia poporală din Bucovina, *Deșteptarea*. Adunarea s'a ținut Luni, în 14 Februarie c., în sala comună a Câmpulungului. Erau adunați la o mie de oameni, țăranii fruntași de prin părțile Câmpulungului, apoi preoți, învățători, deregători etc. Adunarea a fost deschisă de protopopul *Balmoș*, care după-ce arată scopul adunării, dă cuvîntul dlui deputat *Dr. George Popovici*. Dînsul a vorbit mai bine de un cîas, într'un glas limpede și dulce și în o limbă înțeleasă de toți cei adunați.

Vorbirea deputatului G. Popovici.

Miezul vorbirii dlui deputat a fost, după *Deșteptarea*, următorul:

Deputatul trebuie să se întâlnească cât de adese-ori cu alegătorii sei, ca să afle deputatul cum o duc și ce mai fac alegătorii sei, ear' alegătorii să afle ce a făcut și cum o mai dăce deputatul lor. Adunările ca cea din Câmpulung sînt bîi de oțel, cari dau putere și deputatului și alegătorilor,

Care-i pricina luptei ce-a clocotit deună-zi în parlament și care clocotește încă și astăzi mai prin toate țările Austriei? — Pricina acestei lupte este, că Nemții voesc să fie și de acum înainte mai pe sus decît celelalte nații din Austria, măcar-că aceasta 22-i după drept și lege. Cehii, Polecii, Italianii, Rușii și Românii cei din Austria destul s'au lăsat până-acuma călcați în picioare de Nemți, de acum însă ei nu mai voesc să fie slugile Nemților și ale limbei nemțești. Ei voesc să aibă școale și deregători în limbile lor, precum au Nemții școale și deregători în limba lor nemțească.

O dreptate să fie pentru toate națiile și limbile din Austria! Nemții în ruptul călului nu se dau să lase puterea din mîna, dar' nici Cehii, Polecii, Italianii, Rușii și Românii nu se lasă de dreptul lor cel sfînt — și de aici vine lupta cea înverșunată, ce clocotește astăzi în toate țările Austriei. Lupta aceasta va ține încă o bucată de vreme, dar' dreptatea Cehilor, Polecilor, Italianilor, Rușilor și Românilor numai decît va birui, dacă acestia se vor lupta cum se cade. Și Cehii, Polecii, Italianii și până și Rușii ca leii se luptă contra limbei nemțești, contra deregătorilor nemțești, contra școalelor nemțești și ei de bună-seamă că-i vor împinge la pîrețe pe Nemți.

Numai noi Românii cam prea moi și prea fricoși sîntem! Și cel moale și fricos nu mai biruește în luptă. *Români, lăsați frica muierilor! Fiți bărbați și luptați-vă și voi ca leii contra limbei nemțești!*

Ca nouă, Românilor bucovineni să ne tacă capătul, Nemții lucră din răspuțeri într'acolo, ca Bucovina eară să fie lipită de Galitiă. Dacă s'ar întempla una ca aceasta, apoi ar fi amin cu noi! Dar' noi Românii aceasta n'om lăsa, cît capul sus ni-a sta! Numai la un loc să ținem noi cu toții, apoi nu-i nici o grijă!

Din pricina turburărilor celor mari din parlament, deputații noștri cei din Viena n'au prea putut lucra, dar' ei tot nu s'au întors cu mîna goală din Viena. La toamnă se deschide ăntăia clasă paralelă (lipită) română la gimnasiul superior din *Cernăuți*. Așa vom ave și noi Românii gimnasiu românesc în *Cernăuți*, precum au Rușii unul rusec. Peste scurt se va întemeia în *Cernăuți* o direcție a căilor ferate pentru Bucovina, ca să nu mai stee trenurile noastre sub direcțiile polecești din Galitiă și ca să încapă pe la acele stații și trenuri și Românii ca deregători, servitori și păzitori. Aceste două lucruri mari le-au dobîndit deputații noștri cei din Viena în anul trecut.

În rîndul viitor au ei de gînd să ceară de nou dela ministri înființarea de clase paralele (lipite) române la preparandia din *Cernăuți*. Un învățător, care 'și-a făcut învățtura la preparandia cea nemțească, doar' nu poate învăța cu spor bun copiii în limba românească! De nou vor cere deputații noștri și întemeierea unei curți de apel (judecătoria cea mai înaltă) în *Cernăuți*, ca să nu mai stee judecătoriile Bucovinei sub curtea de apel cea din *Liov*, ci să aibă țeara noastră curtea sa de apel.

Vor mai lucra deputații noștri cei din Viena, ca parlamentul să primească planul de lege pentru *tovăreșiile gospodariilor* (care pînă l-au alcătuit precum *bancile satești* ne cămătarilor, astfel *tovăreșii* vor scăpa din ghiarele arendăciularților.

Țărănimea din întreaga Austria în luna lui Martie o sfătuire mare, ca să se împuținate birurile și să fie schimbă în viața de negoț (schimb de mărfuri) dintre Austria și Ungaria, care așa cum este ea astăzi e foarte pîgubitoare pentru gospodarii din Austria. La această sfătuire mare deputatul *George Popovici* va vorbi și lucra în numele gospodariilor noștri.

Aminte li va mai fi deputaților noștri și de aceea, ca fondul religionar să nu mai năimească moșfile sale la speculanți, cari iau dela fond în arîndă falcea (jugărul) cu câte 10—20 fl. și apoi o dau mai departe în arîndă la gospodari de ai noștri cu câte 50 fl. Gospodarii noștri se poată năimi de-adreptel dela fond fălci de moși!

Laudă Crăsnenilor pentru banca lor sătească după planul lui *Raiffeisen*! Fruntașii și preoții de prin cele comune se facă ce pot,

ca fiecare comună românească să aibă banca sa sătească. Fără bănci sătești nu vom mai pute ajunge la averi!

Și cabinet de cetire să aibă fiecare sat! Cabinetele de cetire sînt vetre, din cari se revarsă căldură și lumină asupra poporului nostru. O:armuirea se cuvine să sprijinească cabinetele de cetire, nu să le împedecă; căci cabinetele luminează oamenii și aduc mare și mult bine țerei și împărăției! Cine e dușmanul cabinetului de cetire, acela-i și dușmanul binelui!

Cu școlile stăm foarte rău. Multe comune se luptă de ani întregi, ca în școlile lor să se învețe și limba românească. Inspectorul școlar al țerei Tamirz ne este dușman și pune unde poate bețe în roțile limbei noastre.

Nici alegerile comunale nu se fac după lege. După lege satele ar avè să-și aleagă de vornici (primari, juzi) și jurați pe aceia pe cari ele li sînt de cei mai buni, dar' nu pe aceia cari sînt slugile și robii căpitanului districtual. Din toate părțile ne-mping deregătorii și străinii! Noul president al țerei Bourguigon e un bărbat drept, înaintea căruia fiecare nație și limbă are tot una și aceeași trecere. Sub cărma lui se vor mai schimba trebile, ne vor băga și pe noi în seamă deregătorile!

Însă până-ce ni-a veni ajutor dela alții, noi singuri trebuie să ne ajutăm! Cine știe a-și ajuta, acelaia și Dumnezeu li va ajuta! Să ne ajutăm deci noi singuri, să ne facem cabinete și bănci sătești, și să ne facem prin fiecare ținut câte o însoțire politică, câte o „Concordie“ cum este însoțirea din Cernăuți. Când va face într'un sat căpitanul districtual sau inspectorul școlar al țerei vre-o comedie ceva, să n'aibă a alerga gospodarii până la „Concordia“ cea din Cernăuț, ci să aibă aproape la îndemână „Concordia“ districtului lor și să aște în grabă ajutor.

Eată, iubii cetitori, păsurile și nisurintele fraților nostri bucovineni, reoglindate în vorbirea dlui deputat Popovici, dată pe scurt. Să urmăim și noi, ce vrednicul deputat a zis: noi singuri să ne ajutăm, căci atunci și Dzeu ne va ajuta!

Biografia lui Iancu — prigonit.
Cetitorii nostri știu, că dl Iosif St. Șuluțiu din Sibiu a scris nu de mult biografia (vieța) marelui nostru Iancu. Cum Ungurii nu pot suferi numele lui Iancu și să tem și azi de el, au început a prigoni și cartea dlui Șuluțiu, scrisă despre Iancu, fără a o pute opri.

Zilele acestea a umblat să o confişte în Bucium-Cerbu pretorul din Abrud, la porunca mai înaltă.

E-tăce 'i-se scrie din Bucium-Cerbu „Tribunei“, cu datul de 24 Februarie c.:

Ieri după amezai pretorul cercual însoțit de locotenentul gendarmilor a făcut perchișiție de locuință la dl Moise Danciu, răscolindu-'i toată casa pentru a găsi broșura despre Iancu, pretinsă dela București. Afând broșura dlui Sterca Șuluțiu: „Biografia lui Avram Iancu“ — au confişcat-o.

Comisia s'a dus apoi la parochul I. Todescu, unde asemenea a cercetat după broșura — dela București! Părintele Todescu a spus că n'are nimic dela București. Are însă cartea dela Sibiu a dlui Șuluțiu, care însă nu-'i oprită.

Pretorul a cerut această broșură să o confişte. Nu 'i-s'a dat însă, pentru-că era împrumutată spre cetire în alt sat.

Preotul Todescu a protestat contra încălcării locuinței. Pretorul a zis că are poruncă mai înaltă.

Ei, eată libertatea în Ungaria! O carte care nu poate fi oprită, fiindcă nu conține nimic neadevărat, e prigonită de slujbașii stăpînirii, fiindcă scrie despre vieța unui — erou național românesc.

Pentru noi. Ori-cât să silesc Maghiarii a ne înegri în străinătate, adevărul ese la lumină.

În vreme-ce „învățații“ maghiari, ca Beksich, Réthy și alții, strecoară articole prin unele foi franceze și publică la Paris volume, prin cari caută să ne înegrească atât pe noi cât și pe frații din regatul României, încercând să ne acopere de calumnii scriind minciuni despre stăruile noastre și mai cu seamă negând cu înversunare originea și caracterul nostru de popor latin, în același timp unul dintre cei mai vestiți istorici ai Franciei, dl Alfred Rambaud dela Academia franceză, profesor la facultatea de litere din Paris, director al marei publicații istorice *Histoire Generale*, acum ministru de instrucție în

Francia, a publicat un însemnat studiu istoric asupra Românilor din Dacia-Traiană.

Acest studiu istoric se ocupă în scurt cu starea Românilor dela colonizarea lor în Dacia și până azi. El este o nobilă răsbunare a cauzei noastre românești în contra tuturor Beksich-ilor și Réthy-ilor, cari ne negresc, ne deneagă drepturile noastre istorice, continuitatea noastră în Dacia-Traiană și dreptul sfânt ce-'l avem la o vieță națională liberă și autonomă.

„Germanism și maghiarizare“. Sub titlul „Deutschthum und Maghiarisierung“, a apărut acum câteva luni o minunată cârtică de Dr. Guntram Schultheisz din München. Autorul dă de gol fără cruțare mișelescule sistem de maghiarizare din Ungaria.

Guvernul unguresc s'a grăbit a opri această broșură. Dovadă, că au fost loviți unde-'i doare, guvernânții nostri.

„Sărbătoare națională“. Guvernul unguresc a prezentat Sămbăta trecută dietei un proiect de lege despre aniversarea anului 1848. Prin el ziua de 11 Aprilie, datul întăririi de către Ferdinand V. a legilor din 1848, se propune de „sărbătoare națională“.

1848.

— Cronica anului. —

„Minunat a fost anul 1848! — Fiecare săptămână, fiecare zi, aducea faime despre întemplări și evenimente, unele mai surprinzătoare decât altele.“

Așa începe descrierea întemplărilor și pățaniilor sale unul dintre prefecții nostri dela 1848, Vasile Moldovan, dela Boziaș, răposat nu de mult.

Într'adevăr minunat an! În el s'a pus temeiul nu numai libertății personale, ștergându-se iobăgia, dar' s'au câștigat și drepturile naționale și cetățenești. Aproape în toată Europa s'au făcut mișcări și răscoale pentru libertate și din aceste ne-am luat partea și noi Români. Mai în fiecare zi veniau

de pribegire, pe care li îngăna din când în când în depărtare un răgușit glas de bucium de aramă și par'că glasuri omenești și nechezături de cai stricau liniștea și buna rinduală a vîzduhului.

Negrilă și Caliman puseră urechea la pămînt și auziră din ce în ce mai deslușit, mai tare, mai lămurit, tropet de cai; se sculară amândoi în picioare; se închinară lui Dumnezeu.

Ear' vre-o pacoste pe capul țerei noastre, își glăsură unul altuia.

Ce-o vrea Dumnezeu, își răspunseră. Amândoi se suiră pe un dâmb, se uitară în zare, dar' ce vîzură se minunară: Pe un colnic o mare ceată de călăreți în fruntea cărora mergea un călugăr alb ca zăpada, ce ținea în mîna dreaptă o cruce, ear' în stînga un toiag — era sihastru Coma, care dusesese vestea lui Dragoș și acum se reînforcea.

De multe feluri au fost belelele pe capul țerei noastre și din toate am scăpat, căci Dumnezeu ne-a dat fărîie și iubire de țărîna strămoșească; înflăcarat pusnicul Coma de

dorința de-a-și vedea mîntuită vatra strămoșească și mormintele în care zăceau oasele străbunilor sei, de litfele străine, într'un suflet ca un voinic tînăr, a ajuns la Maramureș. În ori-ce sat, în ori-ce cătun ajungea, glasul lui propovăduia nu numai cuvîntul Evangheliei, ci mai cu multă putere încă invita pe Români să se scoale cu toții ca un singur om și să curățe pămîntul străbun de lifta spurcată venită dela răsăritul lumii, de unde ne-au venit toate relele și cât pe aci era să ne vie și moartea. „La arme!“ striga vocea puternică a înălbitului de zile grele sihastru; „eu cu crucea și cu cuvîntul și cu rugăciunea, voi cu topoarele, cu coasele, cu arcele să alungăm pe păgân. Cu sângele nostru să spălăm mormintele părinților nostri, să fim vrednici urmași al lor, căci ei ne-au lăsat biserici pe cari Tătarii le-au făcut sălașe de dobitoace, altarele lor servesc de iesle; fetele și nevestele fraților nostri Români sînt furate de Tătari și duse în robie. Să ne mîntuim de ei, să-'i batem, să-'i fugărim, să-'i omorîm, sau dacă nu, mai bine cu toții să perim, dar' să perim

ȘITA.

Moartea lui Bogdan Dragoș Vodă și a Bourului.

(Urmare).

Moartea Bourului.

Au stat ciasuri întregi unchiașul Negrilă și cu suferindul Caliman povestindu-'și unul altuia în tainicul codru păcatele, așteptând cu sânge rece nefericitul sfîrșit, căci așa vrut-a Dumnezeu pentru ei. Din sînîn cerul se înoră; un vînt ușor purta norii de colo până colo; din când în când se auzia câte puțin un huet ca de tunet, însă nu tună, nici nu fulgeră, și era altfel de sgomot, care răsuna de mai multe-ori din deal în deal, din munte în munte.

În crețele frunze ale bătrînilor fagi și în cea lată și subțire a crăcoșilor tei, în subțirea coaje albe a mlădioșilor mesteacăni și în cea groasă și zgremțuroasă a voinicilor tejari, un ușurel vînt șueră un jalnic vers

știri despre întâmplări și fapte mari de ale părinților nostri.

Împlinindu-se 50 de ani dela aceste mari evenimente, cuvine-se și e bine să ni-le reîmprospătăm în minte, căci pilde frumoase sunt ele pentru noi, vrednice de urmat.

Voind deci a da o iconă cetitorilor nostri despre întâmplările acele, le vom înfățișa zi de zi, în formă de cronică, după-cum au urmat ele unele după altele și așa, ca-și-când acum s'ar petrece.

Începutul îl facem cu 1 Martie n. Înainte de luna aceasta în patria noastră era încă liniște, dar' spiritele erau ațitate și în ferbere, mai cu seamă din două cause: În Februarie a izbucnit revoluția franceză din Paris, răsturnând tronul regesc și proclamând *Republica*. Acest fapt a făcut o sguđuire în toată Europa. De altă parte dieta maghiară, care atunci se ținea în Pojon, sub presiunea lui Kossuth, votase legi de maghiarizare a tuturor locuitorilor din Ardeal și Ungaria. Aceasta a pus în mișcare pe Români, pe părinții nostri, cum vom vedea la locul seu.

Dar' să lăsăm să vorbească zi de zi însași întâmplările:

Brașov, 1 Martie n.

Ieri s'a sfârșit tragerea sorților pentru asentare. Un cuvânt acomodat deschise actual nouă Transilvanilor până acum necunoscut. Nu numai cetățenii, ci și ficiorii de Român din Scheiu, cum și cei din Brașov-vechiu veniră la locul sorților (în podul numit al bătușilor) însoțiți de muzică veselă și cu o nepăsare neașteptată și necrezută până acum. I zice »Gazeta de Transilvania«. Numerii 1—100 au fost trași de 46 Sași, 10 Unguri și 44 Români. Primul număr îl are un Ungur, al 2-lea un Român, al 3-lea un Sas. În a doua sută sunt numai 5 Unguri. Ceialți numeri sunt împărțiți aproape egal între Români și Sași.

Budapesta, 1 Martie n.

Ziarele ungurești desvêlesc existența unei societăți literare slovace »Totrin«. Membrii sunt mai ales preoți, catolici și protestanți. În estan societatea a publicat un »Almanach«,

la luptă, nu ascuși prin cotloane». Strigătul moșneagului La arme! La arme! a umplut văzduhul; prin sate, orașe, cătune, se adunară și mai tineri și mai bătrâni la arme; vestea răpirei Brandei au schimbat veselia și petrecerea dela curte, în doliu; tinerii boieri și cu tinerii țărani s'au întrunit într'o ceată, căreia i-au dat numele de Branda sub conducerea lui Bogdan. Pe această ceată a Brandei, pe al căreia steag era scris »Branda« o vèzù pázitorul, ce aducea vestea lui Haroboe, că poterașii au prins pe Branda, au găsit-o, o aduc; n'a înțeles pázitorul că ceata ce se apropia nu era de Tătari, ci de Români, cari venise în numele Brandei să fugărească din aceste părți pe pustiitorii Tătari.

O pătură groasă de ceață înlesnă apropierea cetei românești, care deodată se încăieră la luptă cu horda tătarească răsnită prin munți spre căutarea Brandei. Luptă crâncenă se dădù, Tătarii, fiind răsleți, cădeau cu ghiotura pe câmpul de luptă, căci nu se așteptau la o lovitură așa de groaznică din partea Românilor. În focul aprins al luptei

în care un preot luteran injură pe Maghiari. El scrie: »Dacă noi Slovaci nu voim să ne maghiarisăm, pricina este, că pe voi Slovaci vă urește, și îi e rușine de voi. Căci voi sunteți oameni rîi, trufași, egoiști, afurisiți, pismătăreți, despotici în silă, dispuși a domni și a tiraniza« (pag. 16). »Catărul nu prășește; așa și voi. Poporul care nu se înmulțește e blăstemat« (pag. 12).

Viena, 1 Martie n.

Tractatul de alianță ofensivă-defensivă încheiat între Împăratul și ducele de Modena la 23 Decembrie 1847 s'a publicat oficios. Conține 6 puncte. Acest tractat se va aplica și la Parma și Piacenza. — La cererea ducelui de Parma un batalion de pedestrimă fu comandat cu iuteală dela Piacenza la Parma. Causa nu se știe.

Viena, 2 Martie n.

Știrea despre proclamarea Republicei franceze, sosită aici ieri noapte, a făcut o surprindere nespūsă. Pe Metternich*) l-au sculat din somn, și când a auzit vestea a rămas ca trăsniț.

Ieri-dimineață s'a găsit următorul placat într'un colț: »Cetățeni! Într'o lună Metternich e căzut. Trăescă Austria constituțională«. — La știrea revoluțiunei din Paris hârtiile de valoare au căzut rapid. Mai mulți străini au părăsit Viena, de teamă, că azi-mâne erumpe revoluția.

Pojon, 2 Martie n.

Știrile din Paris au făcut o impresiune de nedescris asupra dietei. Ieri de abia s'a mai putut continua desbaterea. Pe azi s'a hotărît a nu ține ședință. Kossuth a convocat o conferență privată.

Paris, 2 Martie n.

Plebea din Paris a năvălit în castelul regal din Neuilly, 1/2 oră de capitală. În pivniță vre-o 120 indivizi au beut vinul și un butoiu de rum ce au găsit acolo. S'au îmbetat și s'au bătut. Într'aceea cei deasupra, după-ce au jefuit, au aprins castelul, care a ars total. Cei din pivniță s'au nădușit toți acolo. 120 cadavre au fost scoase de sub ruine. De aceea ieri guvernul a dat un ordin pentru respectarea proprietății.

*) Metternich era prim-ministrul despotice al Austriei.

Milano, 2 Martie n.

Aici s'a proclamat statarul. Cel vinovat este condamnat la moarte și executat îndată. Apel n'are loc.*)

Pojon, 3 Martie n.

Dieta a întrerupt ieri desbaterile sale. La începutul ședinței de azi deputatul Balog Cornel dela Györ propune a se cere dela Maj. Sa date sigure asupra băncei din Viena, ca țeara să-și poată regula afacerile în împrejurările acestea atât de încurcate.

L. Kossuth propune altă representație, în care dieta să-și depună cererile și opiniile modificate prin proaspetele evenimente. El cere minister responsabil unguresc.

München, 3 Martie.

Studentii au dat regelui Ludovic**) o adresă cerënd parlament central german, libertate de presă, de întrunire etc. La sfârșit adresa zice: »Nici un războiu cu Republica franceză, cătă vreme ea respectă granițele noastre. Dacă nu, războiu german fără ajutor rusesc. Dacă va trebui ne apêrat să alegem între Rusia și Franca, atunci luptă contra Rusiei, alătura de Franca«. (Va urma).

Mișcările socialiste.

— Mișcările reduse. — Măsuri de-ale stăpânirii. — Censura și noua lege de tipar. —

În Saboleiu și în alte părți răscoală țeranilor lipsiți s'a potolit, de frica gendarmilor și a soldaților. Fêrberea însă nu e stinsă și agitațiile continuă în mai multe părți ale Ungariei. Se crede, că în Main sau la secere vor izbucni de nou turburările.

Stăpânirea a luat aspre măsuri împotriva socialistilor din Pesta, pe cari îi crede, că ațită poporul. Între altele poliția din Pesta a fotografat (luat în chip) cu s'la peste 100 de socialisti. Chipurile lor le va trimite la țeară, ca să fie cunoscuți și dacă merg să ațite, să-i poată cuvoaște și prinde.

Altă măsură este, că a introdus *censura* foilor la postă. Foile socialiste s'nt censurate de procurori sau primari la postă și oprite de a fi trimise. Întrebare, că această măsură nedreaptă nu se va aplica și la fiile noastre naționale? Da altcum s'ajânirea voește să facă o *nouă lege de presă* pentru fo.

*) Orașul Milano, apoi Veneția și alte orașe și ținuturi de ale Italiei se țineau la 1848 de Austria, dar' se iviau semne de răscoală împotriva Austriacilor.

**) În Bavaria.

sosi și Haroboe; se înspăimântă când vèzù mulțimea Românilor înarmați împotriva Tătarilor; sună din cornu-i de aramă, umplù văzduhul de urlete și strigări, încât cetele sale, răslețite prin văi și rîpi, într'o clipită fură la fața locului împrejurul stăpânului lor, care se aruncă, ca un leu în tabăra românească, făcënd măcel în dreapta și în stînga cu sabia-i uriașă și înaintînd inte ca para focului, ca un bour infuriat, împotriva prinților români, fără a prinde de veste că Tătarii sei cădeau grămezi, grămezi, loviți de săcurile și armele cetașilor români, încât deodată se simți singur în mijlocul cetei române; voi s'o croiască la fugă înapoi după ajutor, dar' Molda, căteaua lui Dragoș, deprinsă la vênătoare de urși și de bouri, se repezi la iea calului pe care călărea Tătarul și-i zădărnici fuga; căteaua fu trîrită în fuga calului până în apa, ce curgea prin apropiere, unde Haroboe se oprî o clipită spre a o ucide, căci nu-i lăsa calul să meargă în fuga mare, însă fu țintit de o săgeată a unui arcaș de munte român și Tătarul căzù. Un alt Român sbură

ca vântul în mijlocul rului și-i tăia capul; căteaua murise, fiind pâlită rău de Haroboe; capul cu coiful cel încornorat al Tătarului fu pus într'o lance pe malul apei. Dragoș ridică o biserică pe locul învingerei și numi acel loc Bourenii, pe care îl dăruî ostașului ce a omorît pe Haroboe. Aici, nu tîrziu se făcù un sat ce este și azi și se chiamă Bourenii, în susul apei care fu numită Moldova, după numele cătelei lui Dragoș, omorîtă în luptă pentru stăpânul seu, în această apă.

Căutarea și găsierea Brandei.

Sihastrul Coma își împlinise cu sfințenie datoria de creștin și de bun Român, el împlinise dorința lui Caliman, se duse în Mara-murêș, făcuse cunoscut lui Bogdan și Dragoș cele întemplate cu Branda, isbutise a scula pe toți Români împotriva Tătarilor, își ajunse ținta, căci căpetenia lor, Haroboe, fu ucis de Români.

Acum veni la bordeiul Rebecăi să povestească lui Caliman, isbânda săvîrșită, veni împreună cu Dragoș și Bogdan cari așară

SCRISORI.

Primire sərbătorească.

Muerău, 25 Febr. 1898.

Onorate Dle Redactor!

Mare și nespūsă bucurie a cuprins inimile tuturor Românilor din ținutul nostru acum de vre-o câteva luni încoace.

În anul trecut s'a înființat un post de medic cercual în *Săvăghisla* (Torda-Szt.-Lázló) și în Noemvrie s. tr. s'a ținut alegerea, fiind trei concurenți, un Român, un Ungur și un Jidan. Aci s'au purtat foarte bine Românii, căci a fost ales Românul, dl *Dr. Nerva Moldovan*.

Tot în anul trecut s'a înființat și un notariat cu centru în *R.-Agris*, de care s'au ținut comunele: *R.-Agris*, *Muerău* și *Hășmaș*. Aici s'a ținut alegerea în anul trecut în 26 Dec. Aici încă a fost ales tinărul *Mihailă Teușan*, fiul preotului *George Teușan* din *R.-Agris*.

Ear' în anul curent, în 24 Februarie s'a ținut alegerea de subnotar (în *R.-Agris*) și earăși a fost ales un bun Român, *Vasilie Ciortea* din comuna *Muerău*.

Dle Redactor! Nu pot trece cu vederea s'eu nu v'impărtășese cum poporenii acestor trei comune, de părerea cea bună, că avem medic, notar cercual și subnotar din neamul nostru, cum au primit pe tinărul și noul ales notar cercual când și-a adus pe aleasa inimii sale.

Noul nostru notar încă în anul trecut a încredințat pe domnișoara *Maria Schiau* din *Iclod* (lângă *Blaj*). În 13 Febr. n. și-a s'ărbăt cununia în *Iclod* cu mare ceremonie. În 14 Februarie a plecat spre casă. În 15 Febr. pe la 12 ore ziua a ajuns la comuna *Pusta-Sân-craiu* (comit. *Turda-Arieș*). Aci îl așteptau țărani din comunele *Muerău* și *R.-Agris* toți îmbrăcați în haine de s'ărbătore, cu trei car' cu câte șese boi (ca și când se due după mireasă), stegar, neveste tinere îmbrăcate frumos, fete împodobite cu berți cu panglice tricolore, la boi în coarne cununii și năfrâmi tricolore. După-ce a ajuns aci tin'ra păreche și-a felicitat bravul ț'ran *Vasilie Ciortea* în numele ambelor comune. Ear' domnul părinte *George Teușan* le-a mulțumit în numele tinereii părechi.

Apoi de aici au pornit cătră casă, merg'nd înainte carului unde era tin'ra păreche doi călăreți tot în pași lini. Când treceau mirii

dela *Caliman* și *Negrilă* mântuirea *Brandei* din *Romidava* și fuga ei împreună cu *Gramen* și *Humă* la muntele *Pion*, în peștera *Dochiei*, de frica *Tătarilor*.

Bogdan, cum auzi aceste mărturisiri, purcese în partea locului spre *Pion* cu b'etrânul pusnic lângă el și cu o ceată de voinici s'eu și găsească mireasa.

Am povestit, iubite cetitor, cum s'a depănat vremea ca așa pe mosor iute și degrabă în lupte crâncene între horda de *Tătari* a lui *Haroboe* și cetele românești de sub conducerea lui *Bogdan*, și am lăsat pe *Branda*, rătăcind prin munții cutreerați de urși, lupi, cerbi și căprioare, împreună cu tovarășii sei de suferințe și de nevoi, *Humă* și *Gramen*.

Suntem datori acum s'eu vedem, ce au făcut ei, pe unde au mers, unde au ajuns, unde au poposit.

(Va urma).

Din „*Albina*”.

I. N. Ciocan.

pe lângă comuna *Muerău*, pe un deal de unde s'eu vedea toată comuna se auziau din depărtare „S'eu trăească”. Apoi *Agrisenii* încă au așteptat cu drag pe tin'ra păreche și eșind la marginea comunei s'au înșirat pe lângă drum, de o parte bărbații, ear' de cealaltă parte pruncii de școală și le-a strigat un „S'eu trăească!”

Un privitor abonat.

Petrecere în favorul unei școale.

Finteușel, 15 Febr. c.

Stimate Dle Redactor!

În comuna noastră *Finteușel* s'a ținut în 18 Ianuarie c. o petrecere cu joc, aranjată ca venitul s'eu treacă în seama fondului școlar. Această petrecere s'a început a se face din 1896 și de atunci cu nespūsă răbdare și cu drag așteaptă poporul în tot anul aranjarea ei. Așa încât și în acest an deși a fost pentru bieții economi unul dintre cei mai răi, totuși „balul școalei”, cum îi zice poporul, fu cercetat de un frumos public din loc și jur. Nici-odată nu au fost oaspeți așa mestecați ca acuma, căci erau din *Finteușel-mare*, *Colțirea* și *Hideaga* etc. Din această din urmă comună, fie-i spre laudă judeiului comunal, care s'a înțeles cu mei mulți locuitori și au cercetat petrecerea noastră, unde fură primiți cu căldură. Bucuria publicului a fost mare, căci păstorul cel sufletesc n'a ocolit petrecerea, ci a binevoit a se înfățișa cu stimata d-sale soție, ținându-se de cuvântul „Păstorul cel bun totdeauna e cu turma sa”.

La această petrecere, deși era prețul intrării foarte mic, totuși a intrat o sumă de 19 fl. 55 cr., lângă care sumă a mai d'ăruit dl *Vasilie Dragoș*, avocat în *Șomcuta* 2 fl. și *Irma Lovasy*, postăriță în *Hideaga* 30 cr. și așa au intrat de tot 21 fl. 85 cr., din care subtrăgându-se cheltuelile de 9 fl. 1 cr. a rămas un venit curat de 12 fl. 84 cr., care sumă s'a dat curatorilor *Grigorie Mercaș* și *Vasilie Marcu*, fiind ei îngrijitorii fondului școlar. În numele poporenii din loc primească sprijinitorii din partea subscrișului și în acest loc mulțumita cea mai ferbinte.

Cu durere trebuie s'eu mărturisesc, că unii locuitori din loc cu avere frumoasă din darul lui Dumnezeu, până acuma n'au sprijinit nici cu un singur ban scopul atât de bun.

Ioan Belbe, inv'et.

O privire generală asupra vieții lui Stefan-cel-Mare.

În nrul 7 al foii noastre s'a sf'șit descrierea vieții lui *Stefan-cel-Mare*, alcătuită de dl inv'etător *George Cătană*. Înainte de a trece mai departe cu descrierea Domnilor și faptelor vrednice din trecutul nostru, ne vom opr' încă la unele întâmplări din viața acestui mare Domn, a unor tradiții păstrate în gura poporului etc. Cum între cetitorii nostri sunt mulți abonenți noi, cari neav'nd foaia anul trecut, n'au putut urmări dela început și cu de-am'eruntul viața și faptele lui *Stefan-cel-Mare*, în numărul de față d'ăm o privire scurtă asupra întregii vieți a lui *Stefan*, scrisă tot de dl *G. Cătană*.

Eată această descriere:

Cine a fost *Stefan-cel-Mare*? *Stefan-cel-Mare* a fost cel mai mare viteaz de pe timpul seu; cu arma în mână el s'eu luptă timp de o jumătate de secol cu tot felul de dușmani. Pe *Mateiu Corvinul* regele *Ungariei* îl băt' groaznic

luând dela d'nsul munții *Ardealului*, cari până astăzi fac hotarul *Moldovei* spre apus. Pe *Albert* craiul *Polonilor* îl băt' și-i sf'rimă oastea în codrul *Cosminului*. Lui *Mohamed* al II-lea îi sf'rimă două oștiri din cele mai puternice. În *Tătari* b'gase groază și spaimă. Pe *Românii* din *Țeara-Românească* îi făc' s'eu recunoască pe viteazul și vrednicul lor Domn. În scurt pe toți principii îi puse în uimire prin curajul, vitejia și norocul armelor sale și ridică *Moldova* la culmea măririi și a fericirii. El organiză armata, care se urca pe atunci la 40.000 *Moldoveni* și 14.000 mercenari străini și făc' mult bine țerei sale. Dar' *Stefan-cel-Mare* nu era numai un om ce gândia tot la r'șboiu, el era și un om foarte religios și moral. El ridică biserici și mănăstiri în memoria a 40 b'ătălii însemnate ce av' cu dușmanii sei și în cari totdeauna a eșit înving'etor. El a făcut sate și a așezat în ele *Români*, *Ruteni* și *Tătari*.

Hușiții, cari au fost goniți din *Ungaria* pentru religiunea lor, fură primiți în *Moldova* de *Stefan* și așezați pe lângă *Pruț*, unde ei fundară și un orașel, numindu-l pe numele lor „*Huși*”.

Stefan înfrumșetă mai multe orașe cu palate și cu biserici domnești. În *Suceava*, *Iași*, *Peatra* a zidit biserici; mănăstirile *Putna*, *Voroneț* (*Bucovina*), *Dobrovățul* (*jud. Vâslui*), *Capriani* (*Basrabia*), *R'șboieni* și *Tazlăul* (*jud. Neamț*) le-a zidit din temelie și le-a înzestrat cu moșii și odoare prețioase. A mai zidit biserici în satul *Borzești* (*jud. Băcău*), *Răușeni*, mănăstirea *Progota* (*jud. Suceava*), *Neamț*, *Rădăuși* (*Bucovina*), clopotnița cu biserica dela mănăstirea *Bistrița*, a rezidit mănăstirea *Zograf* din sf. munte (*Athos*), făc'nd acolo și un turn pentru corăbii; peste tot el a făcut 44 de mănăstiri și biserici, a mai reînnoit mormintele străbunilor sei din mănăstirile *Rădăuși*, *Bistrița* și *Neamț* și nu a lăsat nici o biserică neînzestrată cu icoane, ornate preoțești, bani, moșii ș. a. A mai înființat școale, episcopii, fortărețe și multe alte așezăminte de binefacere, făc'nd în modul acesta mult bine țerei sale, de aceea țeara a plâns mult pierderea lui. Poporul până în ziua de astăzi amintește pe acest mare bărbat în cântecele sale și ar fi de dorit ca tot Românul cel puțin odată în viața sa s'eu meargă la mănăstirea *Putna* spre a s'eu închina la morm'ntul, unde zac os'emințele acestui mare erou, căruia toți *Românii* îi sunt datori recunoștință. Poporul român din *Moldova* a ridicat în *Iași* o frumoasă statuă marelui *Stefan* în memoria acestui mare erou, drept semn cumcă *Românii* n'au încetat de a fi demni urmași ai străbunilor lor.

Răsbunare și milă.

— Vezi ilustrația. —

E crunt peste tot războiul și urmările lui; averi ruinate, familii rămase orfane și jertfe de vieți omenești, căzute adese-ori nevinovate, fi vestesc în urmă furia lui. Dar' mai crunte și mai grozave sînt acele războaie, cari se poartă prin țările depărtate, prin Africa și prin Asia, între câte două seminții sau între câte două căpetenii, cari se dușmănesc de timp îndelungat. Aceste războaie se poartă din ură și răsbunare și unul dintre cei-ce se luptă, învins fiind, trebuie să piară, să fie nimic total. Aici nu mai poate fi vorba de iertare, de milă, ci patima e stăpână, care îndeamnă pe cel mai tare a nimic totu... În aceste lupte a fi învins însemnează a fi șters de pe fața pământului...

Se întâmplă însă une-ori, ca chiar și cea mai împetrită inimă să moaie, și cuprinsă fiind de milă, iertare să dea. Ilustrația noastră ne înfațosează o astfel de scenă. Bărbatul, cu lancea în mână, este învingătorul. Lupta s'a isprăvit și învingerea e pe partea lui. Cetatea dușmănoasă de pe muchea dealului a fost luată și aprinsă, ear' căpetenia ei pus în lanțuri, ca să fie osândit. De sigur că o moarte grozavă îl așteaptă.

Dar' ce se întâmplă? O mieă ceată vine la învingător, ca să-i ceară iertare. Este soția celui pus în lanțuri și copiii, un băiat și o fetiță și o fată fecioară, tot ființe gingașe, nevinovate. Ei cer iertare pentru părintele lor, să pun în genunchi și cu lacrimi în ochi să silesc a îndupleca și a îmblânzi pe cel mai tare.

La vederea acestei gingașii învingătorul se moaie; patima răsbunării face loc unui simțământ mai nobil, milei și pe buzele lui se ivește cuvântul atât de fericitor pentru ființele, ce se roagă în genunchi: iertare.

Vorbe înțelepte.

Cugetare indiană.

Trebue să stai departe de calul năvălaș și de vitele cu coarne, dar' când ai a face cu vre-un om rău, mai bine să pleci, căci acesta îți poate face mai mare necaz, decât chiar dobitoacele.

PARTEA ECONOMICĂ.

Peronospora.

— Mijloace de apărare împotriva peronosporii. —
(Urmare și fine).

În trei numeri de mai înainte am arătat, după instrucția ministerială, cum se ivește peronospora în vii și pregătirea amestecăturii de galiță, prin care se stirpește. În cele următoare mai avem să spunem cum se udă sau stropesc vițele cu apa pregătită.

și anume înainte de a fi atacate viile de peronospora. Dacă peronospora a intrat în vițe, ivirea boalei nu se mai poate împiedeca, ci se poate pune stavilă lățirii ei. E bine să facem stropirea în Maiu și din cauză, că pe la noi cel mai ploios timp este în Ianie.

La cea dintâi stropire folosim totdeauna amestecătura 1%, de oare-ce prin o amestecătură mai tare se pot arde frunzele încă fragede. La celelalte stropiri se folosește amestecătură de 2%. Cel puțin de două-ori

trebuie să stropim viile, dar' poate fi lipsă să facem stropirea și de trei, patru sau de cinci ori.

După stropirea din Maiu urmează a doua pe la sfîrșitul lui Iunie, după înflorire. Dacă prin apropiere se ivește peronospora, trebuie să facem și a treia stropire, cam pe la mijlocul lui August. Strugurii se pot stropi și în Septembrie.

La stropire trebuie să grijim de următoarele:

1. Trebuie să stropim toate părțile verzi ale viței.

2. Trebuie să udăm vițele pe de toate părțile, așa dar' stropirea se face de două-ori, pe de două laturi ale vițelor.

3. Amestecătura de galiță trebuie să cuprindă întreaga față a frunzelor, în formă de rouă. Locuri goale sau neudate să nu rămână.

4. Să nu facem stropirea în vreme ploioasă, ci când e soare, în vreme uscată și când nu bate vîntul.

5. Să nu stropim vițele îndată după legat, ci să așteptăm până-ce frunzele se așează în starea lor naturală, ceea-ce se întâmplă după legat la 4—5 zile.

Să înțelege, că mai ușor ne putem apăra împotriva peronosporii, dacă se stropesc regulat toate viile. De aceea e bine să se întemeieze însoțiri de viieri, prin cari mai cu ușurință se poate face apărarea împotriva ei.

Răsbunare și milă.

Stropirea vițelor se face cu așa numitele *mașine de stropit*. La vii mici, pentru cari mașina de stropit ar costa prea mult, putem face stropirea cu un pământuf.

Stropirea se face așa, că udăm toate părțile verzi ale vițelor. Timpul de stropire nu se poate hotărî cu siguranță și nici aceea, că de câte-ori să stropim viia.

E bine ca cea dintâi stropire să o facem cât mai curînd, cam pînă în Maiu, dar' în ori-ce cas înainte de a înflori viile

Sălata.

Una din legumele, ce le vedem pripăsite prin grădinile econoamelor noastre, este sălata, care e de mai multe soiuri, așa: sălata cu căpățînă, sălata romană, endivia ș. a.

Toate soiurile de sălătă se desvoaltă (cresc) bine în pământ gras, umed și rar.

Sălata se seamănă mai întăiu în strat cald, despre care am vorbit cu alt prilej, unde se lasă până când frunzele se pot folosi la mănecare. O parte din această sălătă se răsădește în pământ mai rece, ca să învlească, având cu chipul acesta mai de timpuriu sălătă cu căpățînă.

Econoamele noastre o seamănă de obicei primăvara în straturi, unde, din pricina pământului rece, se desvoaltă numai într'un târziu. Dela ea folosesc frunzele, o parte o răsădesc pentru a face căpățînă, ear' altă parte o lasă nerăsădită pentru a produce sămēnță.

Sălata cu căpățînă trebuie adeseori ndată pentru a învelli mai de timpuriu și mai bine și ca să devină mai fragedă.

Econoamele, cari au sămēnat sălătă de iarnă pe la sfirșitul lui Septembrie a anului trecut, au să delătore patele de pe ea îndată-ce încetează frigul. Din aceasta se ajunge primăvara mai îngrabă la sălătă cu căpățînă.

Sălata romană are frunze foarte lungi și căpățîni lungărețe. Ca frunzele și căpățînilor să fie mai fragede, înainte cu câteva zile de a le întrebuița, se leagă la vîrf cu un fir de ață ca să stee aproape de olaltă.

Endivia sau sălata cu frunze crețe, crestare să seamănă vara în Iulie și August.

Acațul sau salcâmul

(Robinia pseudo acacia.)

Acest arbore nu crește de tot înalt și mai în toate părțile e cunoscut și cu deosebire la noi în țeară îi prieste destul de bine. Frunzele cresc 8—17 pe o crenguță subțire, dintre cari cea din capet e fără soț, floarea care crește aplecată în jos are 5 frunzuțe cu un miros foarte plăcut și multă dulceață în ele. Înflorēște în luna lui Iunie. Sînt acății cu floarea albă și cu floarea roșie. Se înmulțește foarte iute, cu deosebire din rădēcini și la 15 ani începe a avē sămēnță. După-ce s'a sămēnat, sămēnța la 4—6 săptămāni rēsare, și dacā s'a opărit sămēnța înainte de a se sămēna, ea rēsare la 2 săptămāni. Opărirea se face astfel: Punem sămēnța într'un vas care la fund are o găurice de 3—4 cm., acoperim acea găurice cu o pānză rară și o astupăm cu un dop de lemn; apoi turnăm apa ferbinte peste sămēnță, lāsāndu-o așa vre-o 5 minute, după aceea tragem dopul ca pānza să rēmānă neatinsă, și străcurăm earășii apa într'alt vas, lāsānd să-

mēnța cam 10 minute fără apă, după aceea o turnăm din nou peste sămēnță și o lāsăm până se rēcește; în sfirșit delăturānd apa, sămēnța trebuie numai decăt sămēnată, de oare ce colții dau îndată și dacā am ținē-o mai mult timp nesēmēnată colții se vestejesc și se rup. Alt mod de opărire e, că sămēnța se pune în un ciur sau în o corfă și cu aceasta peste un vas de lemn; acum se ia apă ferbinte și se toarnă peste ea, acoperindu-o îndată, ca aborii să o înmoaie și mai bine. Arborele la început crește foarte iute și rădēciniile se întind pe sub fața pământului mai mult ca în afunzime. Pământul nu-'l alege, crește chiar și în nēsip. Acest arbore are o însemnătate nespūsă pentru noi, crește mai în tot felul de pământ, e foarte bun de prins rîpi, hurnituri ș. a., unde alt arbore nici nu ar crește. Înșē nu e bine a-'l sădii la locuri arătoare căci înmulțindu-se de tot tare, numai cu greu se poate stîrpi mai târziu. Câte locuri goale, nefolosite au oamenii nostri, care cultivāndu-le cu acest arbore ar aduce și ele un folos, fiindcă din el se pot lucra mai tot acele unelte ca și din lemn de stejar; dar' putem zice că e mai bun ca acela, fiindcă nu alege pământul, crește mai iute și din ce-'l tăiem crește tot mai bine. Acațul crește până la 40 și trăește până la 50 ani.

Unde se află mulți acății, pe timpul înflorirei, albinele au cel mai bun și mai bogat nutremēt.

Sēmēnța se seamănă primăvara în straturi de 2 m. lārgime și 4—8 m. lungimē, în rinduri de cāte 20—30 cm. depărtate unele de altele de unde la 1—2 ani se scot plāntuțele și se cultivează la locul destinat, sau se poate sămēna de-adreptul unde voim să facem pădure, la o depărtare potrivită, în cuiburi, punēnd 4—5 fire de sămēnță într'un cuib și acoperindu-se cu pământ în grosime de 1 cm. Se mai poate înmulți și din rădēcini și crengi, tăind primăvara până nu dă în māzgă, crenguțe sau rădēcini din acăț și implāntāndu-le astfel în pământ ca afară să rēmānă numai 3—4 mugurei.

Un abonent.

Rassele (soiurile) mai de frunte ale vitelor.

Rassele, din cari se trag toate celelalte vite cornute sînt:

1. vita cornută sură;
2. vita cornută roșie;
3. vita cornută neagră cu pete albe;
4. vita cornută roșie sau neagră cu pete albe sau de tot roșie;
5. vita cornută brunetă sau brunetă-surie;
6. Zebu sau vita de India;
7. Bivolul din Asia, India și Egipt.

1. Vita cornută sură.

De soiul acesta se țin vitele cornute ardelenēști, ungurești, moldovenēști, rușești, turcești ș. a. Ele au cap subțire, coarne lungi — departe unul de altul — coaste late și picioare lungi, pe cari le țirte în mers. Vitele aceste sînt tari și iuți, adecă bune de muncă. Se îngrășe bine, au carne gustoasă și pun mult sēu; lapte însă dau puțin în asēmēnare cu alte soiuri de vite.

Peste vitele sure „romanice“, de Stirași „camargne“ de Francia trecem deocamdată.

2. Vita cornută roșie.

Aceasta se află în Austria, Țeara-nemțescă, Francia ș. a.

Cele din Țeara-nemțescă le întrec pe celelalte, au o greutate dela 200 până la 600 chgr., sînt tari și stăruitoare la muncă, se îngrășe bine și de lapte sînt mai bune ca cele de pe la noi.

3. Vita cornută neagră cu pete albe.

Soiul acesta de vite se află în Olanda și în unele părți ale Germaniei, Franciei și Angliei.

Vita de Olanda are un trup mare bine format, este minunată de lapte, dar' nu e bună de îngrășat și e slabă de muncă. Dela regulă face abatere singur soiul „Gönninger“.

Dintre toate vitele de soiul acesta mai mari sînt cele de Normandia, cari au o greutate dela 750—800 chgr., sînt minunate pentru îngrășat, dar' slabe de lapte și de muncă.

4. Vita cornută sau neagră cu pete albe, sau de tot roșie.

Cele mai de frunte soiuri din această rassă se află în Șvizzera și Tirol. Ele au trup bine făcut și gras, sînt greoaie și nu dau mult lapte. Cea de Simmenthal și Saauer le întrec pe toate celelalte din aceasta rassă.

5. Vita cornută brunetă sau brunetă surie.

Aceasta se află în Șvizzera, Tirol ș. a. Ele sînt de felurite soiuri. Cele de Hasli și Uri sînt bune la muncă, puternice și frumos făcute și dau foarte mult lapte.

Din această rassă sînt mlē soiuri cu însușiri bune.

Prin încrucișarea acestei rasse cu vite cornute comune de culoare roșie s'au format rasse mijlocii fel și fels. p. rassa mijlocie, formată din cea Normană cu rassa roșie Glamorgan (Anglia), Tifeshirs (Șotlanda) și Axrshire — vestite în privința îngrășerei și a mulțimei laptelui; deasemenea rassa Ausbacher și Trierdorfer ș. a.

(Va urma)

Așezăminte folositoare.

(Insoțiri de credit sătești și tovarășii agricole).
(Urmare și fine).

Cunoaștem o insoțire săsească, care întemeiată acum sînt vr'o 20 de ani, azi numără o avere de peste 40 mii de florini. În comuna cu această insoțire, nu plătește nimenea darea din punga sa, ci din banii insoțirii, din cari s'au cumpărat mai multe mașini de sîmînat, grape de fînațe, pluguri, mașină de îmblătît și altele, și tot din acest fond se acoper cheltuelile de comasare, leafa învîțătorului și a preotului, și comuna tot de aici își acoperă toate lipsurile sale. Ar fi mult, foarte mult de vorbit despre toate bunătățile împreunate cu insoțirile sistem Raiffeisen, dar' ne mărginim deocamdată pe lângă cele înșirate, rîmînînd sî arătăm în cele următoare unele lucruri puse la cale de harnica „Reuniune romîna de agricultură din comitatul Sibiului” în 3 comune fruntașe din părțile noastre.

Încă în toamna trecută — ne scrie un fruntaș din *Sebeșul-de-jos* (din apropierea Avrigului) — am avut fericirea de a primi în mijlocul nostru Reuniunea noastră agricolă, reprezentată prin presidentul *D. Comșa*, vicepresidentul (ales la noi) *Dr. D. P. Barcianu* și secretarul Reuniunii *Victor Tordășianu*. Scopul venirii a fost sî țină adunarea generală anuală a Reuniunii și sî ne îndemne la înființarea unei tovarășii agricole și a unei insoțiri de credit sătești sistem Raiffeisen. Din raportul comitetului, pe care d-voastră l-ați publicat întreg am aflat cu bucurie, cî multe lucruri folositoare se pun la cale prin Reuniune și oamemii noștri au apucat a avî încredere în domnii din fruntea Reuniunii, cari între altele ne-au vorbit pe larg despre însemnătatea și folosesele tovarășilor agricole și ale insoțirilor de credit sătești.

Drept rîspuns la aceste vorbiri am dat noi sebeșenii prin aceea, cî ne-am întovărășit 18 inși la tovarășia agricolă, la care am ales president pe părintele *Toma Doican*; de secretar, bibliotecar și cassar pe învîțătorul *George Stoica*; de inspector peste mașini pe *Ioan Micu*, proprietar, ear' de membri în direcție pe *George Ivan*, notar și *Adam Roman*, propt. În comitetul de supraveghere s'au ales president: *Toma Fluxe*, primar, ear' de membri *Ioan Doican* și *Nicolae Buduleța*.

Mai îmbucurător pentru noi este, cî la noi în *Sebeșul-de-jos* s'a alcătuit și o insoțire de credit cu 36 părtași, cari au ales de president pe părintele *Toma Doican*; vicepresident: *George Ivan*, notar; ear' de membri în direcție *Ioan Micu* sem., *Adam Roman*, *Iosif Măierean*; în consiliul de supraveghere a fost ales president: *Ioan Doican*, proprietar; vicepresident: *Ioan Măierean*, econ., ear' de membri: *Toma Fluxe*, jude; *Ioan I. Roman*, *Nicolae Buduleța*, *George Costea*, forestier și *Toma Lazar*.

Mari merite are în această privință părintele *T. Doican* cu fratele d-sale *Ioan*, primarul, învîțătorul, notarul și fruntașii noștri *Micu*, *Roman* și alții.

Tot în felul economului din *Sebeșul-de-jos* ni-se scrie din părțile *Sebeșului-săsesc*, cî la invitarea fruntașilor din *Rechita*, comitetul Reuniunii agricole re-pr sentat prin presidentul *D. Comșa* și secretarul *V. Tordășianu* s'au prezentat Duminecî la 6 Februarie a. c. în comuna noastră la o „Întrunire agricolă”, unde în prezența întreg satului, ni-s'au vorbit despre tovarășii agricole și despre însemnătatea insoțirilor de credit. (Între altele ni-se scrie despre ce și cum au vorbit domnii din comitet). Drept rezultat al vorbirilor este, cî 32 inși ne-am înscris la însoțirea de credit din *Rechita*, alegînd în direcție: President: *Ioan Ghișa*, paroch; vicepresident: *Nicolae Stanciu*, econom, ear' de membri în direcție: *Anatolie Daniil*, *Ioan Stanciu* și *Ioan Epure*, economi; de cassar s'a ales fostul colector *Ioan Simeon David*, econ. sub chizeșia lui *Ioan Maria David* și *George Simeon David*. De membri în comitetul de supraveghere au fost aleși: President: *Aureliu Barbu*, notar; vicepresident: *Stefan Raica*, ear' de membri: *George Simeon David*, *Zach. Stînilă*, *Toma Tatu*, *Simion Iancu* și *Dumitru lui Dumitru Cîndea*. Cassarul pentru anul prim a abzis de ori-ce remunerație. Între altele adunarea generală a hotărît cî insoțirea se contragă împrumut dela băncile noastre pînă la maximul de 5000 fl., se poată acorda împrumute la tovarășii pînă la maximul de 200 fl. etc.

În legătură cu cele de sus primim din *Pianul-român* un raport mai lung, din care extragem următoarele: Ținînd ieri în 6 Reuniunea romîna de agricultură în comuna *Rechita* o întrunire agricolă, parochul nostru *Simeon Ghibu*, insoțit de mulți fruntași au invitat domnii din Sibiul pe *Luni*, în 7 la *Pian*, de oare-ce fruntașii sînt gata se întemeieze o tovarășie agricolă și o insoțire de credit. Întrunirea s'a ținut în sala cea mare a școlii noastre, la care au luat parte vr'o 300 proprietari, dintre cari 70 s'au înscris la insoțire, alegînd de president: *Simeon Ghibu*, paroch; vicepresident: *Vasile Oana*, paroch; membri în direcție: *Pavel Opriș*, *Pavel Radu* și *Ioan Văișan*, economi; cassar a fost ales: *Vasile Dura*, învîțător, sub chizeșia proprietarului *Ioan Maxim Vulc* și a parochului *Vasile Oana*. În consiliul de supraveghere au fost aleși: Pres.: *Ioan Maxim Vulc*, vicepres.; *George Mărghitan*, ear' de membri: *Lazar Băișan*, *Ioan Fleșeriu jun.*, *Adam Nan*, *Adam Stoican*, *Petru Crăciun*, *Simeon Gavrilă* și *George Stînilă*. Hotărîrile mai de competenție ale adunării generale sînt identice cu cele luate de insoțirea din *Rechita*, ear' la tovarășia agricolă, care are

de scop procurarea de mașini și unelte economice, cum și de sîmînturi de nutreț s'au înscris 22 fruntași, cari au ales de president pe părintele *Simeon Ghibu*; cassar *Vasile Oana*, paroch; inspector de mașini *Vasile Dura*, învîțător, ear' de membri în direcție pe *Pavel Opriș* și *Nic. Cosma*. În consiliul de supraveghere au fost aleși: President: *George Mărghitan* și de membri *Adam Stoica* și *Ioan Fleșeriu*.

Cuotele à 10 fl. se vor solvi în două rate, ear' ca lucru cel mai arzător pentru tovarășie s'a proiectat procurarea unei mașini de sîmînat, a unui trier și a unei grape de mușchi.

Din parte-ne nu putem decît sî recomandăm cu căldură alcătuirea de asemenea așezăminte folositoare.

„Prietenul țeranilor”.

Sfaturi economice.

Cârțițele sau sobolii în pămînt.

Cârțițele sau sobolii în pămînt trîesc numai din vermi, etc., care în mare parte sînt vrășmași ai plantelor de cultură. E o greșeală a crede, cî cârțițele vatămă rădîcinile plantelor, ci ele se tucuibază în pămînturi pline de găinuși și alți vermi, care atacă rădîcinile. Numai sîmînturilor de sfeclă strică cârțițele, prin aceea cî strică rîndurile.

Otava.

Otava care s'a cosit în aceleași condiții favorabile ca și fînul, are valoare nutritioare egală, dar' e mai lesne de mistuit. În genere, dacî nu e schimbată trebuie preferată fînului, cîci constă totdeauna din părți mai tinere, fragede.

Păstrarea merelor.

Păstrarea merelor. În „Bulletin d'arboriculture” se recomandă următoarea metodă, prin care se păstrează bine pînă la Iulie anul următor merele: fructe coapte și nevătîmate, după-ce s'au păstrat cîteva zile la un loc bine aerisat, se pun în o lădiță între pături de mușchiu verde; deasupra se așează o pătură mai groasă, de 10 cm., și apoi se acoperă cu un coperiș și se îngroapă lădița în pămînt uscat, 10 cm. sub fața pămîntului. Același succes s'ar obține, dacî în loc de mușchiu se ia nêsip mîerunt și uscat, în care cas nu e nevoie a îngropa lădița ci o păstrăm la un loc uscat.

Folosirea cocenilor de cucuruz.

Din cocenii de cucuruz se poate avî o hrană pentru vitele cornute, cai, oi și porci, dacî se vor măcina, adecî se vor preface în făină.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonentului P. H. în Măghierat. Ne scrii, că ai o grădină mare la loc șes cam noroșos, care ai rigolat-o de cu toamnă în afunzime de 50 cm. și acum, voind să o sămen, ne întrebi: ce ar fi mai potrivit?

Numai din datele, cari ni-le-ai scris nu ne putem face o idee clară despre toate împrejurările grădinei d-tale, ca cu chipul acesta să-ți putem da sfat aievea potrivit.

Dacă pământul din pajiște este rovinos și jilav, el trebuie mai întâiu săcat și svântat. Fără a face destul acestei cerințe, toate ar fi înzădar.

Presupunând însă, că prin rigolare și șanțurile ce le-ai făcut, pământul s'a svântat, că gerul l-a frăgezit și măruntit și că cu ajutorul unei grape ascuțite îl vei pute mărunti de tot, ca să poată fi mai târziu săpat și cu sapa de mână, poți să sămeni în anul întâiu și al doilea cucuruz.

Neputându-se mărunti destul de bine pentru a fi cultivat cu cucuruz, în anul întâiu și al doilea sămeni ovės, hrișcă sau meiu, cari reușesc totdeauna bine în astfel de pământ, ear' în anul 3 și 4 pui cucuruz.

Dacă i-ai pute da și gunoii de vite ori var nestins, pământul s'ar direge și mai bine.

Să bagi însă de seamă, ca să nu cazi și d-ta în greșală, care o fac mulți, spărgând pajiști joase, cari aduc mai mult folos ca fână decât ca o arătură.

De aceea ar fi fost deasă mai potrivit să-ți fi făcut socoteala din capul locului, adecă înainte de a fi rigolat, ținând în băgare de seamă și această împrejurare.

Abonent nr. 3287 (G. G.) Drept de expropriare întreprinderile private nu au, ci numai statul și municipiile; prin urmare fără învoiala d-voastre firma amintită nu poate face drum peste locurile d-voastre. Dacă totuși să va băga în loc, o puteți piri ca turburătoare în avere. Ar fi bine să vă înțelegeți d-voastră între oalți, să statorniți un pret și așa să pertractați cu firma S. — Nri din 1895 nu avem, dar' să află la librăria noastră legea comunală; prețul 45 cr.

Abonent Nr. 5422. E întrebare, că pe cine-i întabulată moșia și cum e făcut testamentul? Oare făcut e după lege? De oare-ce noi de aici nu le putem ști aceste, dă cauza la un advocat, care cercetând scrisorile, îți va spune că ai ori n'ai drept.

Știri economice.

„Ardeleana“, infloritoral institut de credit și economii din Orăștie — serie Revista Orăștiei, — și-a ținut Joi după amiază adunarea generală. Întreg raportul direcțiunii și toate propunerile ei, au fost, aproape fără discuții, primite cu plăcere generală de acționari. Ca hotărâri mai însemnate amintim, că s'a hotărât: întreprinderea pașilor de lipsă pentru înființarea de *Casse rurale* (băni sătești) prin comunele din jur; zidirea unei case noue, cu un etaj, în strada târgului, (unde acum e depoul de spirt) drept casă a institutului, modernă, frumoasă, care va fi una din podobeale orașului etc.

Expirând mandatul alor trei domni din direcțiunea institutului (Iosif de Orbonaș, Daniil David și Simeon Corvin sen.), adunarea a reales pe doi dintre d'nșii, pe dnii Iosif

de Orbonaș și S. Corvin, ear' în locul dlui D. David, a fost ales cu 1200 voturi (din 1500) dl Ioan Mihsiu, proprietar în Orăștie.

Starea agriculturii, conform rapoarturilor oficiale ale ministerului de agric., a fost cu 1 Februarie următoarea: La finea lunii Ianuarie au fost viscole mari în țeară, care cu deosebire au stricat sămănăturilor din locurile nėsipoase. În general starea sămănăturilor ar fi îndestulitoare, dacă soarecii și insectele n'ar face atâta pagubă. Sânt temeri apoi, că în urma vremii primăvăratică prea timpurie pot urma înghețuri foarte păgubitoare.

În urma ploilor și a deșghețului tina fiind mare abia se pot face lucrările agronomice. Căratul gunoiiului, aratul și sămănăturul în ținuturile nėsipoase se face numai ici-colea. Luna Ianuarie a fost favorabilă pentru căratul gheței. Nutreț pentru vite este de ajuns, numai paie sânt puține în multe locuri. Vitele peste tot, afară de porci și oi, sânt în bune condiții.

Călbeaza. Din Ruciul-de-câmpie (com. Murș-Turds) se știe, că în ținuturile acele bântuie năpraznic călbeaza, pustiind sute și mii de oi. În unele comune călbeaza a pustiit 70—80% din oile bieților agricultori și astfel e temere, că prin ținuturile acele abia va mai rămâne vre-o oaie.

Boala de porci e tot mai cu succes vindecată cu un fel de serum preparat din sângele porcilor scăpați de boală. Din foarte multe părți vin vesti îmbucurătoare, că boala a încetat în urma folosirii serumului. Agricultorii și cultivătorii de porci însă trebuie făcuți atenți, că serumul contra boalei de porci numai atunci ajută, dacă se folosește la timp, nici prea curând, nici prea târziu. Îndată-ce se ivește primul cas de boală să se ceară telegrafic serumul necesar dela ministerul de agricultură, secția serviciului sanitar de animale.

Filoxera în Germania. După o dare de seamă a serviciului de agricultură din Germania, în anul 1896 cheltuielile de apărare contra filoxerei s'au ridicat la suma de 5,600.235 mărci.

Nouă deregătorie de dare. La Covasna, comitatul Treiscaune, s'a deschis cu 1 Martie o nouă deregătorie de dare, de cari se țin 17 comune din jurul Covasnei.

Averi arse. Date statistice oficiale arată, că anul trecut au bântuit focuri în 9102 comune ale țerei, neluând în seamă și Croația-Slavonia. În cele mai multe casuri focul a fost pus. Prețul averilor prefăcute în cenușe se urcă la 12,545.260 fl. Mai mult au suferit de foc comitatele Nitra, Zemplin, Bihor și Sătmar.

Ștâlpi de telegraf de hârtie. În America se fabrică ștâlpi de telegraf din hârtie. Se amestecă pastă (ciruiala) de hârtie cu borax, sau și alte materii, apoi se toarnă în țevi de fer de grosimea și lungimea ștâlpilor. Se zice, că acești ștâlpi sânt nu numai mai ușori, dar' și mai ținători, decât cei de lemn.

Țeara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murș

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

Găina.

Muntele *Găina* se înalță spre mează-apus dela Vidre, făcând hotar între ținutul Moților și între Zarand sau ținutul Crișului. Dintre satele Moților mai aproape sânt de el Vidrele, ear' dincolo, în Zarand, este comuna Bulzeștii, al cărei hotar se extinde până la Găina. Departe de locuințe omenești, în singurătatea codrilor străvechi de brazi și fag, Găina este unul dintre cei mai frumoși munți ai Ardealului, ear' numele îi este cunoscut departe peste hotarele țerei noastre, din cauza așanumitului «tîrg de fete».

Dela Hălmagiu, din Zarand, calea ține vre-o patru ciasuri, ear' dela Vidra-de-jos mai puțin. Cărările de munte, cari duc la el, se aștern prin frumoase păduri de fag și printre livezi bogate; ici-colea dăm de isvoare și țiraie, cu apă curată și limpede ca cristalul. După o cale cam de două ore dela Vidra, eșind din păduri, ne apar cele două piscuri ale Găinei. Cel mai înalt dintre ele e pleșuv, ear' celalalt e acoperit cu faget. Ele sânt împreunate prin un mic podeiu, pe care se află un monument de piatră, ridicat în amintirea călătoriei împăratului Austriei, care la invitarea lui Iancu a cercetat la 1852 și țeara Moților trecând peste Găina. Inscricția de pe piatră, care ne spune aceasta, abia să mai poate ceti, fiind în parte ștearsă.

Impunătoare și tainică ne apare Găina. Chiar și obârșia numelui ei este închisă în taina unei tradiții populare. T. Frâncu și G. Candrea ne spun în cartea lor, că Vidrenii povestesc, că odinioară, în vremile din bătrâni, când și în munții Bihariei se lucrau băile, o *găină de aur* eșia din ele și se așeza pe acest munte, unde își avea cuibul cu ouă de aur.

Găina aceasta era *vêlva băilor*. Anume băieșii au credința, că fiecare baie are vëlva ei, o ființă supranaturală, care îmbogățește baia cu aur. Când vëlva părăsește baia, în ea nu se mai găsește aur și de aceea se crede că băile părăsite nu mai au vëlva.

Vidrenii voiau să prinză găina cea de aur, dar' de giaba, că om pământean nu se putea apropia de tainicul ei cuib. Supărată însă de prigonirile Vidrenilor, ea a sburat din aceste locuri și și-a așezat cuibul pe munții Roșiei. De atunci nu s'a mai găsit aur în băile din munții Bihariei și ele au fost părăsite, dar' muntelui, pe care s'a aflat cuibul cu ouăle de aur i-s'a dat numele de «Găina».

De sus, de pe culmea muntelui ni-se înfășoșează una din cele mai mărețe și admirabile priveliști. Privirea ne străbate departe peste munți și văi. În aretul Abrudului zărim Vulcanul, apoi munții Roșiei, Muntele-mare și alte piscuri și șiruri de munți nesfârșite. Mai în apropiere, spre mează-noapte, dăm cu ochii de *Zarea Bihariei*, *Peatra-grăitoare*, falnica *Ourcubeta* și alți uriași puternici ai munților Bihariei, de cari se razimă Munții-Apuseni, resfrându-și ramurile pe Arieș în jos.

Găina este un al doilea *Rigi* — zice Bergner în descrierea sa — cu deosebirea numai, că aici de giaba cauți gheață sau zăpadă și razele soarelui nu se resfrâng de cristale lucitoare de gheață, ca acolo, ci numai păduri tainice și stânci pleșuve pot săruta. Dacă însă se ivesc pe orizon nori albi și se extind peste șirurile de munți dela răsărit, cum am văzut eu odată aceasta, atunci, aflân-

du-te pe Găina, și-se pare că se ridică în depărtare un șir întreg de munți de zăpadă.

În munți peste tot elementele naturii își descarcă puterile cu o furie grozavă. La Găina viforele de vară sunt năprasnice. Tunetele lovesc cu putere uriașe în culmile stâncilor, pădurea mugește și arborii seculari trosnesc, mișcați și rupți de furia viscolului. Muntele cufundat în liniște și tăcere și văile împrejmuitoare, în cari numai tulnicul păstorilor se aude din când în când, răsună de sgomot și urlete înspăimântătoare, până-ce elementele naturii se stîmpără și regiunea, scăldată în razele aurii ale soarelui, intră earăși în liniștea obicinuită.

Odată pe an, pe la mijlocul verei, vin și oamenii de conturbă liniștea Găinei. Aceasta se întâmplă pe la ziua de Săn-Petru și Pavel, când se ține în Găina »tîrgul de fetes«.

(Va urma).

CRONICĂ.

Adunarea comitatului Sibiiu.

Luni s'a ținut adunarea extraordinară a comitatului Sibiiu și a durat foarte scurt.

Dl. Fr. Michaelis a întrebat pe comitele asupra circularului ministerial cu broșura lui Telkes despre maghiarizarea numelor, întrebând dacă e adevărat, că a sosit un atare circular, și ce a făcut cu el?

Comitele a răspuns, că circularul de fapt este, l-a primit și l-a dat mai departe primarului și pretorilor.

Michaelis a luat la cunoștință răspunsul, rezervându-și a reveni pe altă cale asupra lui.

Prof. Gottschling și Wittstork (Sași verzi) au vrut să vorbească la obiect, dar' nu li-s'a dat cuvîntul.

O Unguroaică vătămând pe Regele României. În minutul sosirii Soveranilor României la Budapesta — în Sept. a. tr. — o doamnă, Benkó Ferenczné, soția unui deregător, a voit să treacă cordonul ce era format înaintea gărei. Poliția nelăsându-o ea a început să se îndesuiască și a strigat: — Lăsați-mă să trec ulița ca să mă duc la bărbatul meu. — Nu se poate, că vine cortelul regal, — răspunde un polițist. — Ce 'mie mie de Regele Valahilor... (și trânti o injură-tură). Polițistul a dus îndată pe d-na Benkó la poliție și după-ce s'a luat un protocol, a fost pusă în libertate și dată în judecată pentru crimea lesae Majestatis (vătămarea Majestății Regelui). Procesul s'a judecat zilele acestea și d-na Benkó a fost osândită la trei zile închisoare.

Nenorocirea unui vapor român.

La 22. Febr. n. vaporul român „Meteorul” venind spre Constanța, s'a lovit de stânci la Șablech, depărtate de 83 mile de Constanța. Nenorocirea a fost provocată de o ceață întinsă. Vasul s'a lovit de stâncă și este străpuns în partea dinainte. Pe vapor se aflau 25 călători, mai mulți în clasa III. Călătorii, posta și bagajele au fost scăpate și adăpostite în satul bulgăresc Kalici-Chioi, afară de un fochist, un chelner și o femeie, cari cuprinși de spaimă s'au aruncat în mare și s'au înecat. Vaporul „Medea”, cu dl major Coandă, a plecat în ajutor.

Cununie. Duminecă în 1/13 Febr. c., s'a săvîrșit în Borloveni-vechi (Bănat) cununia teologul absolut Iosif Serafin din Pătaș, cu d-soara Mărioara Boldia, din Borloveni.

Profesor român diplomat. Aflăm cu plăcere, că dl Aurel Ciortea, profesor la școalele comerciale ale noastre din Brașov, a depus la universitatea din Cluj cu bun succes examenul de specialitate în științele fizice și matematice.

Distincție. Ni-se scrie din Răcișomontană: Cu prilejul sfințelor sărbători ale Nașterii Domnului din acest an, Venerabilul Consistor din Caransebeș a aflat de bine a distinge pe mult meritatul nostru paroch, dl David Terfaloga pentru meritele sale dându-i dreptul de a purta brâu roșu. Din prilejul acesta, un număr foarte frumos din credincioșii sei, fiind adunați la sf. biserică, l-au însoțit cu toții până în localitatea sfinției sale, salutându-l și exprimându-și bucuria pentru această meritată cinste.

Prigoanele nu mai conținesc. Temnițele ungurești earăși cer jertfă. Zilele trecute opt Români au fost acușați la tribunalul din Tîrgul-Murșului pentru „agitație” și anume: d-nii Zăcharie Șoptorean, Vasilie Pop, Ioan Pop, Gavriilă Băieș, Iuliu Murșan, Andreiu Russu, Valeriu Oltean, Avram Giurgiu. Contra acestora abia acum s'a ridicat acușățiunea pentru „Doina lui Lucaci”. Mai înainte ei au stat sub cercetările forurilor honvezești, de oare-ce „crima” s'ar fi săvîrșit pe când erau rezerviști. Mai toți sînt oameni cu carte, învățători și pedagogi, și au fost arătați de un căpitan de honvezi din Bistrița.

Din Cunța ne sosesc de nou plângeri contra parochului de acolo (I. P.), despre care ni-se arată mai multe lucruri rele. Între altele se zice, că ia câte 4 fl. pentru un extras matricular, așa că o păreche de miri trebuie să-i dea 8 fl. numai pentru atestatul de botez. S'a dat arătare la Consistor contra dlui părinte și noi așteptăm să vedem ce va face Consistorul.

Ei pentru ei. Cu prilejul dezbaterii din zilele acestea în dietă asupra bugetului cultelor și instrucțiunii publice (școalelor), ministrul Wlassics a zis în dietă, că în timpul cel mai scurt va ridica între Unguri încă o mie de școale populare. În acest scop a și dat deja un circular către fișpani, cerându-le a-i împărtași în ce părți se simte mai mult lipsa școalelor populare. — Că bine mai chivernisesc Ungurii banii țerei: noi li dăm țerei, ei li cheltuesc; dar' nu pentru țeară, ci pentru — ei!

Jidovi — reprezentanți ai Ungariei în străinătate. Se știe, că la expoziția parisiacă din 1900 va lua parte și Ungaria. Ministrul de interne a numit deja comisiunile. „Alkotmány” spune, că membrii tuturor acestor comisiuni sînt aproape numai Jidovi. În grupul al treilea însă, în care se află siaristii, nu se află nici un creștin, ci toți sînt Jidani.

Foaia ungurească se miră de acest lucru. Noi nu ne mai mirăm, știind, că Ungaria este o țeară jidovită.

Vestitul prieten al Românilor, dl Conte de Gubernatis, profesor universitar la Roma, va face în vacanța de vară o călătorie în Siria, Ierusalim și Cairo în scop științific. Cu acest prilej va visita din nou Țeara-Românească. În urmă va merge la Paris, fiind ales ca președinte al congresului orientaliștilor.

Moartea crucerilor. Ministrul de finanțe a dispus, că crucerii ce se mai află în circulație au valoare (umblă) numai până în 30 Iunie c. De atunci până în 31 Dec. c. se pot schimba la casele statului. Cu sfîrșitul anului își perd cu desăvîrșire prețul de plată. Facem luători aminte pe cetitorii noștri, ca să nu adune cruceri de până acum, ci numai bani de cei noi (2 bani=fileri).

Nenorocire. Țăranul Ioan Băcilă din Nucet (cott. Sibiiului), a trecut Marți dimineața cu carul peste rampa de pe calea Norichului tocmai în minutul când se apropia trenul ce merge la Făgăraș. Un bou a fost prins de mașină și trîrit la o depărtare de vre-o 160 de metri; al doilea bou a scăpat cu câteva rane. Partea dinainte a carului a fost cu totul zdrobită, ear' țăranul a fost aruncat din car în șanț și s'a lovit ușor la cap. El zice, că rampa n'a fost închisă. — Păziți-vă bine totdeauna la trecători.

Cel mai mare tunel al României. În România în curînd se va începe lucrarea marelui tunel, lung de 3400 metri, pe linia ferată Galați-Bîrlad, și care va costa cam peste 5 milioane lei. Tunelul acesta va fi cel mai mare din România.

Judecată — ungurească. În vestitul proces de comasație dela Bucerdea, despre care s'a scris și în ziarul nostru, dându-se pe față toate abuzurile și nelegiuirile, tribunalul din Alba-Iulia — scrie „Gazeta Transilvaniei” — a adus hotărîrea, ca să se nimicească toți pașii de execuție, însă (pentru-ca apărarea să nu ajungă la isbîndă) a hotărît, ca deocamdată să se susțină starea de moșii, făcută prin inginerii, a căror lucrare s'a nimicit, și ca lucrările să le facă același inginer, Lazar Farkas, care a făcut isprăvile nimicite.

Un cas șod. din Belinț (cott. Timiș) ne scrie un abonent al nostru, că acolo s'a petrecut următorul cas șod: Sînt 6 ani trecuți, de când s'au căsătorit ficiorul lui Iosif Gerga, cu numele Vichentie cu Ana Balaciu, fiica lui Vasilie Balaciu, toți din Belinț — și la un an i-a dăruit Dumnezeu cu un prunc, pe care l-au botezat Ioan. Vichentie Gerga ca ginere s'a dus la socrul seu Vasile Balaciu și a cerut să-i dea lui în scris moșia ce are. Balaciu a zis, că i-o dă, dar' până este în viață să fie el stăpîn asupra ei, apoi la moarte să fie a tinerilor, neavînd alți copii Balaciu, decât pe Ana. Vichentie nu a fost mulțumit cu aceasta și a părăsit pe muierea sa, și s'a întolnocat cu moașa, care a moșit pe copilul Ioan, și care încă a fost măritată după un ficior din Gruiu, dar' l-a zgonit dela casă. — Eată o căsătorie ca la Jidovi!

Vrăbit cu milioanele. De o lună și mai bine a sosit la Sinaia (România) un număr mare de un fel de vrăbii mult mai mari dect vrăbiile noastre. Aceste pasări în număr de milioane s'au așezat în jurul muntelui Furnica și la Castelul regal. Arborii sînt plini de aceste pasări, care ziua pleacă în stoluri ca lăcustele, până dincolo de Cămpina să-și caute mîncarea, și seara se întorc ear' la Sinaia ca un nor gros. Ciripiturile acestor milioane de pasări, întrec sgomotul trenului a mașinei. Se pare-că pasările au emigrat din Sinaia, înșelate de timpul călduros din zilele trecute. Ele au sosit în câteva zile în numărul și nu se știe din ce parte.

Din Cristian (lângă Sibiu) ni-se serie, că deși locuitorii sînt din 3 părți una Români și două Sași, în reprezentanța comunală a fost ales *abia un Român* cu numele *Ioan Crișan*. Pricina e, că *notarul comunal* e protivnic Românilor. Astfel și în ședințele reprezentanței notarul îl mustră pe reprezentantul român și zice, că are să vorbească nemțește. Nu știm pe ce își întemeiază dl notar purtarea sa à la Bánffy, când legea comunală dă drept locuitorilor a vorbi în limba lor? — Observăm mai departe, că nici aceea nu e la loc, că publicațiile dela primărie nu le împărtășește cu vecinătățile, ci le pune numai în sala de așteptare a primăriei. —

Deocamdată atâta!!

Barbaria unui gendarm ungar.

Foile din București scriu, că prefectura județului Mehedinți a împărtășit ministrului român de interne un fapt de o mare grozăvenie. Eată amănuntele: Acum câteva zile, un gendarm ungar, care mergea pe linia de graniță la locul Câmpul Terovățului, a întâlnit un copil de 14 ani, anume Petre Foamete, din Verciorova, și l-a luat la bătaie, zicînd că-l găsisse pe linia de graniță. Un țeran, Mihai Preșneanu, care se găsea pe teritorul român, vîzînd că gendarmul ungar nu lăsa din mâni pe bietul copil, intervine, rugîndu-l să nu-l mai bată. Ungurul infuriat de aceasta, fără a da vre-un răspuns trage cu pușca în nenorocitul țeran. Glonțul l-a rănit de moarte. Aflîndu-se despre această crimă, sub-prefectul s'a dus la fața locului, unde a găsit pe Preșneanu aproape fără viață. Transportîndu-l la spitalul județean, jertfa gendarmului ungar a încetat din viață după câteva ore.

Atentat împotriva regelui Greciei.

Atena, capitala Greciei e în ferbere grozavă. O încercare de omor s'a făcut contra regelui George, care — din norocire — a rămas neatins.

Atentatul s'a făcut Sâmbăta trecută (26 Febr. n.) după amieză. Pe când regele, însoțit de fiică-sa, princessa Maria, se întorcea în oraș cu trăsura, doi oameni, ascunși în șanțurile de pe marginea drumului, au pușcat de mai multe ori asupra trăsurei. Cea dintâiu pușcătură n'a nimerit, a doua a rănit la braț pe unul din călăreții cari însoțiau trăsura regală. La aceasta vizitiul a dat biciu calilor, luîndu-o în galopul cel mai aprig. Atentatorii au mai pușcat de șapte ori după trăsura, dar' nici un glonț n'a nimerit.

Despre această încercare de omor se mai dau următoarele amănunte: Când au răsunat cele dintâiu pușcături, regele s'a ridicat cu sânge rece, ca să apere pe princessa Maria, care ședea lângă el. — Din prilejul norocoasei scăpări a regelui, în toate bisericile din Atena s'au ținut servicii dumnezeiești de mulțumită. — Palatul regal e mereu încunjurat de mulțime mare, care aclamează pe rege. Toate zările își exprimă indignarea față de atentat. Cum se vestește mai nou, poliția s'apropie de făptuitori. Unul se cheamă *Car-* 37 de ani; celalalt *Kiriakon* și e din Atena. Cardifi a mărturisit, că a încercat să-l rănească pe regele din cauze politice.

Focuri mari. Din *Ticușul-săsesc* (comitatul Têrnavei-mari) ni-se serie, că în noaptea de 25 Februarie c. după miezul nopții a izbucnit un foc mare, arzînd patru șuri cu nutreț și cu vitele din grajd. Așa au ars lui Nicolae Zosim o bivolă, 4 oi și o scroafă, toate în preț de 165 fl. Boii i-s'au nădușit, dar' i-a belit și a scos ceva din carne. Lui Oprea Mircea i-au ars 2 boi în preț de 145 fl., o vacă și o bivolă cu vițel în preț de 130 fl. — Păgubiții se roagă prin aceasta de onor. cetitori a-i ajuta cu ceva; ajutoarele să se trimită la cei amintiți (posta Cohalm—Köhalom).

— Un foc grozav a băntuit într-una din nopțile aceste în comuna românească Beclean din comitatul Făgărașului. Pe lângă toate stăruințele mari ale pompierilor locali, cari au muncit la stîngere pînă dimineața — 26 de case și numeroase animale de casă au căzut jertfă flăcărilor. Cele mai multe case au fost asigurate.

Di Iultu Bardossy, după-cum aflăm, a fost ales membru în comisiunea de supraveghere a primei fabrici de luminări de stearin și săpun, societate pe acțiuni în Sibiu.

Opt oameni înecați în Dunăre.

O mare nenorocire s'a întîmplat la *Beocsin*. Opt lucrători voind a trece Dunărea cu luntra, au fost cuprinși de furtună și înecați. Toți erau tați de familie.

Manevre împărătești. Precum se anunță, în luna Septemvrie a. c. vor fi în Ungaria două manevre împărătești. Prima manevră, la care va asista Monarchul nostru, se va ține în Ungaria-nordică în ținutul corpului al 6-lea de armată (Cașovia), ear' a doua se va ține la graniță între Ardeal și Ungaria, între corpurile 7 (Timișoara) și 12 (Sibiu) de armată.

Noi preoți. La examenul de calificare preoțescă, ce s'a ținut în Arad la 12 și 13 Februarie v. sub presiunea Preasfinției Sale părintelui episcop diocesan *Ioan Meșianu*, s'au prezentat 9 clerici absoluți, cari — serie *Biserica și Școala* — toți au prestat cu succes examenul.

Un omor s'a săvîșit în noaptea de Marți spre Mercuri în Sibiu, strada *sărei*. Doi indivizi, eșind dintr-o casă de nume dubios și dedîndu-se la scandale pe stradă, au ajuns în conflict cu un polițist și un străjuitor de noapte („boacter”). Voind paznicii ordinei să ducă la poliție pe scandalagii, unul dintre acestia a descărcat două focuri de revolver asupra lor; paznicul a căzut mort pe loc, polițistul a fost rănit la braț. Indivizii au fost prinși încă azi. Amîndoi sînt — *Unguri!*

Podul lui Traian — restaurat.

Un nou pod peste Dunăre se va ridica între *Turnu-Severin și Cladova*. În acest scop un contract s'a încheiat între *România și Serbia*. În sensul contractului România va ridica podul, ear' Serbia va clădi o linie ferată pe valea Timocului, legînd Cladova cu Nișul, pentru-ca podul să stea în legătură directă cu căile ferate europene. Interesant e, că podul se va face tocmai pe locul, unde odinioară era așezat istoricul pod al lui Traian. Câțiva ingineri, exmiși de

statul român, au constatat, că stîlpii podului lui Traian sînt destul de puternici, pentru a susține noul pod. Trei statue, în mărime naturală, vor împodobi podul: una a marelui Traian, alta a regelui Carol, a treia a regelui Alexandru al Serbiei.

La alegerea metropolitului Sêrbiei. — episcopul *Ioan* de Niș, a întrunit 25 de voturi, episcopul de *Negotin* 6 voturi, ear' alți doi episcopi câte două voturi.

Zola — „domnu *Țolă*”. „Epoca” publică următoarea știre nostimă: Acum câteva zile, un senator, mare proprietar în Moldova, invită pe un Ovreiu să-i plătească o vechedatorie. Ovreiul foarte umilit, cere proprietarului să-l amine cu vre-o două-trei zile. — Chiar ieri am dat, — zicea Ovreiul, — toți banii pe cari îi aveam pentru domnu *Țolă*. — Cine-i domnu *Țolă*? — E un om mare care suferă pentru noi, Ovreii, acum la Paris. — Și cine i-a cerut banii pentru domnu *Țolă*? — Un domn din București, care lucrează la o mare bancă. Îl cheamă *Kohn*. Ovreiul a mai spus, că acest *Kohn* a adunat dela toți Ovreii câte 1—20 lei, și a cutrierat în acest scop mai multe orașe din Moldova. Proprietarul, bănuind că acel *Kohn* care face colecte pentru domnu *Țolă*, nu poate fi decît un mișel, a denunțat cazul autorităților. Autoritățile caută acum pe individul cu pricina lui „domnu *Țolă*”, și mișeiile au început să se folosească de *Zola!*

R Î S.

Între doi Jidovi.

Un Jidov avea odată poftă să-și cumpere o găscă grasă, dar' nu avea bani.

Într-o dimineață merge la alt Jidov să ceară bani împrumut.

Întră în casă, află pe Jidov în pat și-l întrebă:

— Dormi Moise? Jidanul răspunde:

— Nu dorm!

— Te rog împrumută-mi un florin, să cumpăr o găscă.

Atunci Jidanul din pat murmură:

Ah, vei mir, cum visez, eu dorm, dorm, și nu mai voi să mai vorbească nimic.

Impărt. de *Iacob Tulburean*, din Alba-Iulia,

POSTA REDACȚIEI.

V. G. în Moșnița, Nr. 6 l-am trimis a două oară. „Răcii Țiganului” e cunoscută de toată lumea, nu se poate publica. Ce s'a publicat odată nu ne trimite, căci acele nu le dăm în foaie, ci numai originale.

R. M. A. în Lasl.-rom. Dicționar rom.-germ. este de Alexi, costă 1 fl. 50 cr. la librăria Ciureu în Brașov. Scrisoare n'am primit.

Păpușoiu sau cucuruz. Toți câți au întrebat de cucuruz din România să binevoască a se adresa la dl Aurel P. Barciannu, proprietar etc. în Orăștie (Szászváros). Dînsul procurînd cucuruz din România, le va ști spune și prețul etc.

I. M. în Feneșul-s. Locuri bune pentru neguțatori am publicat anul trecut în mai mulți numeri ai foii noastre.

T. Cor. în Petiș. Se va publica în numărul viitor, la partea economică, dacă pînă atunci trimiteti abonamentul.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrieu Balteș*. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. 1-a în Post, gl. 5, sft. 5.	răs.	ap.
Dum.	22 † Af. M. SS. Eugenia	6 Victor	6 30 5 30
Luni	23 S. M. Policarp	7 Toma Ap.	6 26 5 34
Marti	24 † Af. cap. S. Ioan B.	8 Ioan Bogos.	6 24 5 36
Merc.	25 Păr. Tarasie Arch.	9 Francisca	6 22 5 38
Joi	26 Păr. Porfirie Episc.	10 40 Mucenici	6 20 5 39
Vineri	27 Păr. Proc. Decap.	11 Heraclie	6 18 5 41
Sâmb.	28 Cuv. Păr. Vasilie	12 Grigorie	6 16 5 43

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 23 Februarie: Cincul-mare.

Marti, 24 Februarie: Guruslăul-someșan, Hadad.

Mercuri, 25 Februarie: Șomcuta.

Mercuri, 25 și Joi, 26 Februarie: Sepsi-Sân-georgiu.

Mercuri, 25 până Sâmbătă, 28 Februarie: Harasztkerék.

Sâmbătă, 28 Februarie: Alma-Kerék, Cluj, Capolnaș-oláhfalău.

Duminică, 1 Martie: Făget.

Este de importanță

a atrage de nou atențiunea, din prilejul sezonului de carnaval și teatru, că recunoscut cele mai bune pudre, pomăduri, parfumuri, fere de ars părul, perii de dinți, etc. se capătă la

Parfumeria Meltzer, strada Cisnădiei, casa comandei de corp

și

Daniel Meltzer jun., strada Gușteritei.

Trimiterea prin postă se face cu discrețiune.

Andrieu Rieger,

prima fabrică ardeleană de mașini agricole și turnătorie de fer, Sibiu. [559] 7-8

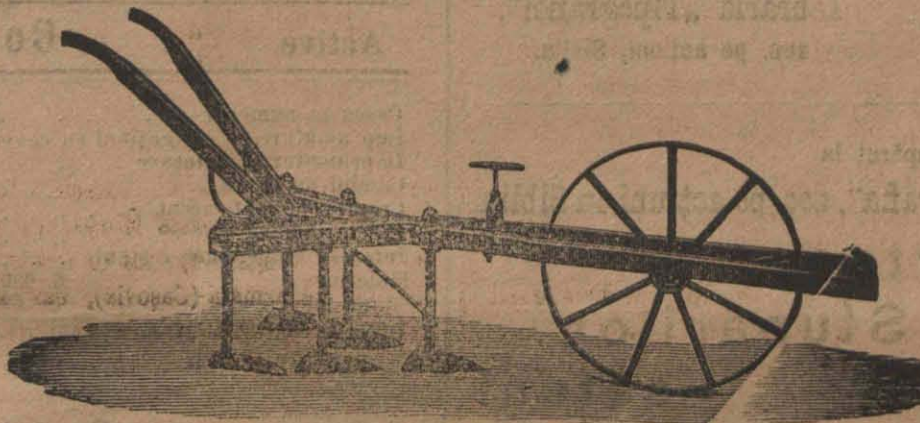
Recomandă fabricatele sale probate și premiate totdeauna cu primele premii:

Instrumente de arat și de cultivarea pământului.

Specialități: pluguri schimbătoare, grape de muschi, mașini de sămănat și săpat cucuruzul (porumbul); corespunzătoare scopurilor noastre.

Mașini de sămănat grâul, mașini de trierat cu manej și cu mână, vânturatori-triere, mașini de sfărmit cucuruzul, de tăiat nutrețul, greblă de adunat fânul etc.

Cu deosebire se recomandă o mașină nouă și dovedită de bună pentru stropirea vițelor contra peronosporiei. Prețul 13 fl. bucata.

Prăvălie românească în Făgăraș.

Piața Francisc-Iosif nr. 16.

P. T.

Subsemnatul am onorul a aduce la cunoștința prea stimatului public românesc din Făgăraș, jur și din provincie, că am deschis aici în piața Făgărașului o mare și bine asortată prăvălie de

modă, manufactură, textilărie,
mărfuri scurte și curente.

Cunoștințele comerciale câștigate atât în patrie cât și în străinătate, mă pun în plăcuta pozițiune de a pute servi onoratului public cele mai bune, mai noue și mai ieftine mărfuri, pe lângă un serviciu acurat și prompt.

La dorință trimit ori-unde mostre gratuit și franco.

Rugând prea stimatul public pentru binevoitorul sprijin, semnez
cu distinsă stimă

Adrian Furcă.

[618] 5-8

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitului și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vânzare la „Tipografia”, pe lângă prețurile originale și anume:

„Balade și Idile” (editura Librăriei Socec & Comp., 1893) . . . . . fl. 1.50.

„Fire de tort”, versuri (ca continuare la „Balade și Idile”), editura Librăriei C. Sfetea, 1896 . . . . . fl. 1.25.

La comanda, care sînt a se adresa „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr. porto pentru 1 volum.

Nr. 19/1898.

[625] 2-2

Pășunat pentru oi.

În hotarul comunei Daia-săsească (Thalheim), un loc de 75 jugere 150⁰, poziție scutită, cu soare, provăzută cu apă bună, este a se da în arândă pe anul 1898, ori și pe mai mulți ani, în cancelaria comunală, la 13 Martie n. (1 Martie v.) a. c. d. a. la 3 ore.

Presbiteriul ev. A. B.
din Daia-săsească.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrieu bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sînt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografie”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

A apărut la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea

Stuparilor

săteni

de

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiului”

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă de un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea tractează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlăile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia”,
societate pe acțiuni în Sibiu.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște.

Convocare.

P. t. membrii „Cassei de păstrare (reuniune) din Seliște” se convoacă la ședința

adunării generale ordinare,

conform §-lui 15 din statutele reuniunii, pe Duminică, în 1/13 Martie a. c., la 2 ore p. m., în sala cea mare a școlii rom. gr.-or. din Seliște, pe lângă următorul

Program:

1. Raportul general al direcțiunii și propunerile acesteia.
2. Raportul consiliului de inspecțiune.
3. Staverirea bilanțului cu 31 Decembrie 1897.
4. Deliberarea asupra regulamentului afacerilor interne, a statutului salarial și a normativului pentru fondul de pensiuine.
5. Alegerea alor 2 membri în direcțiune și alor 2 suplenți, conf. statut. modificate.
6. Întregirea postului de cassar pentru durata de un an, — devenit vacant.
7. Alegerea membrilor consiliului de inspecțiune conf. §. 20.

Din ședința direcțiunii „Cassei de păstrare” ținută la 19 Februarie 1898.

[645] 2-2

Direcțiunea.

Bilanțul general pe al XIV-lea an de gestiune 1897.

Active.	Contul bilanțului.	Pasive.	
Cassa în număr	8709 56	Depunerile membrilor (capital social)	13000 —
Împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți	161354 70	Fondul de rezervă	27158 56
Împrumuturi hipotecare	138701 —	Fondul de binefaceri	14055 02
Cambii de bancă	22082 —	Depuneri spre fructificare	308238 14
Credite de cont-curent	32895 13	Interese anticipate pro 1898	1124 27
Efecte publice	17260 —	Cambii reescomptate	5000 —
Interese transitoare restante	1491 05	Împrumuturi pe efecte	7400 —
Mobilier . . . . . fl. 639.92		Diverse conturi creditoare	154 48
după amortisare de 10%	63.99	Profit transpus din 1896 . fl. 99.19	
Diverse conturi debitoare	1155 96	Profit net pro 1897	7995.72
			8094 91
			384225 33

Debit.	Contul profitului și perderilor.	Credit.	
Interese:		Profit transpus din 1896	99 19
pentru depuneri spre fruct. fl. 12890.91		Interese:	
„ împrumut. pe efecte „ 125.82		dela împrumut. cu cavenți fl. 13400.57	
„ cambii reescomptate „ 22.57	13039 30	„ hipotecare „ 100 4.90	
Spese:		„ credite de cont-curent „ 951.79	
a) salare și marce de prezență fl. 1859.10		„ cambii de bancă	146.41
b) imprimare, registre,		„ efecte publice	814.66
porto, chiria	864.01	25318 33	
Contribuțiunea:		Provisiuni	1109 86
directă și după inter. depun. spre fruct.	2606 07		
Amortisare din mobilier	63 99		
Profit transpus din 1896 . fl. 99.19			
Profit net pro 1897	7995.72		
	8094 91		
			26527 38

Seliște, în 31 Decembrie 1897.

Petru Drăgits m. p.,   Nicolae Neamțu m. p.,   Constantin Hertia m. p.,
vice-președ.   secretar.   contabil.

Membrii în direcțiune:

Dr. Nicolae Calefariu m. p.   Dimitrie Roman m. p.   Bucur Comșa m. p.   Ioan Comșa sen. m. p.

Subsemnatul consiliu de inspecțiune am examinat bilanțul present, precum și contul profitului și al perderilor și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Dumitru Vulcu m. p.   Iordachie Roșca Capitan m. p.   Ioan Banciu m. p.   Dumitru Lăpădat m. p.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

Călindarul „Lumea ilustrată”

pe anul 1898

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cr., (cu porto postal 75 cr.)

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.